

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет медичний
Кафедра інфекційних хвороб

ЗАТВЕРДЖУЮ
проректор з науково-педагогічної роботи
Едуард БУРЯЧКІВСКИЙ
«01» вересня 2024 р.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Факультет медичний, курс 6
Інфекційні хвороби
Змістовний модуль 4-6

Затверджено

Засіданням кафедри інфекційних хвороб Одеського національного медичного університету

Протокол № 1 від «29» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри Тетяна ЧАБАН

Розробники: Т.В. Чабан д-р мед. наук, професор; Л. М. Скрипник канд. мед. наук, доцент; К. М. Усиченко канд. мед. наук, доцент; О. А. Герасименко канд. мед. наук, доцент; О. В. Павленко канд. мед. наук, доцент; О. С. Совірда канд. мед. наук, доцент; Н.В.Мовлянова канд. мед. наук, доцент; В.А. Гудзь канд. мед. наук, доцент; В. М. Бочаров асистент; Н. В. Верба асистент.

МОДУЛЬ 4

Тема 13: «Диференційна діагностика інфекційних хвороб з респіраторним синдромом»

Мета: Удосконалити знання здобувачів вищої освіти щодо основних захворювань інфекційної та неінфекційної патології, які можуть протікати з респіраторним синдромом.

Основні поняття: збудникі ГРВЗ. Гостра дихальна недостатність.

План

Теоретичні питання:

1. Клінічні прояви респіраторного синдрому залежно від локалізації патологічного процесу.
2. Епідеміологічні, патогенетичні, клінічні та лабораторні особливості інфекційних захворювань, які можуть супроводжуватися респіраторним синдромом, їх специфічну діагностику, тактику лікаря при їх виявленні чи підозрі, їх ускладнення, принципи лікування та профілактики.
3. Порядок госпіталізації, обстеження та виписки хворих.
4. Диференційно-діагностичні відмінності респіраторного синдрому у хворих на грип, парагрипом, респіраторно-синцитіальною, аденовірусною інфекцією та при бактеріальних ураженнях.
5. Диференційно-діагностичні відмінності респіраторного синдрому при інфекційній та неінфекційній патології.
6. Диференціальну діагностику типових та атипових пневмоній (орнітоз, мікоплазмоз, легіонельоз, SARS, MERS, COVID-19).
7. Визначення поняття, класифікацію, патогенез, клінічну та лабораторну діагностику гострої дихальної недостатності, принципів лікування, невідкладної допомоги на догоспітальному етапі, у клініці інфекційних хвороб.
8. Визначення поняття, класифікацію, патогенез, клінічну та лабораторну діагностику респіраторного дистрес-синдрому дорослих, принципи лікування, невідкладну допомогу догоспітальному етапі, у клініці інфекційних хвороб.
9. Знати основні накази МОЗ України щодо захворювань, що протікають з респіраторний синдром.

Питання для самоконтролю:

1. Яка актуальність грипу на сучасному етапі?
2. Назвіть типи вірусів грипу та їхні відмінності, характеристика гемаглютиніну і нейрамінідази. Що таке рсасортація, антигенний шифт і дрейф вірусів грипу?
3. Які клінічні прояви грипу є класичними, опишіть характер ураження легень і нервової системи при грипі?
4. Укажіть методи специфічної діагностики грипу.
5. Назвіть принципи лікування хворих на грип.

6. Опишіть методи специфічної профілактики грипу.
7. Клініко – діагностичні характеристики парагрипу, аденовірусної, риновірусної, респіраторно-сенцитіальної, бокавірусної, метапневмовірусної, інфекцій
8. Принципи лікування парагрипу, аденовірусної, риновірусної, респіраторно-сенцитіальної, бокавірусної, метапневмовірусної, інфекцій.
9. Принципи профілактики парагрипу, аденовірусної, риновірусної, респіраторно-сенцитіальної, бокавірусної, метапневмовірусної, інфекцій.

Орієнтовні завдання для опрацювання теоретичного матеріалу: вивчення основної та додаткової літератури, конспектами лекцій, методичними розробками, рекомендаціями та вказівками МОЗ та ВООЗ, написання рефератів.

Практична робота:

1. Скласти диференціально – діагностичну таблицю відмінностей клінічних проявів та діагностики по наступним нозоформам: грип, парагрип, аденовірусна, риновірусна, респіраторно-сенцитіальна, бокавірусна, метапневмовірусна інфекція.

Ситуаційні завдання для самоконтролю:

Задача 1

Хворий 28 років поступив до інфекційного стаціонару на 2-й день хвороби зі скаргами на помірний біль у горлі, незначну слабкість, підвищення температури тіла. Діагноз при направленні: “Лакунарна ангіна”. При огляді: Т 38,2°C. В ротоглотці - на фоні незначного набряку мигдаликів спостерігається сірий наліт у вигляді острівців, що не виходять за їх межі та погано знімаються з послідуючою кровоточивістю. Пальпуються помірно збільшені, малоболючі підщелепні лімфовузли. Загальний стан мало порушений. Дихання носом вільне, в легенях хрипів немає. Пульс – 80 уд/хв. Тони серця звучні, ритмічні. Живіт м’який, безболісний.

1. Попередній діагноз
2. План обстеження
3. План лікування

Задача 2

Хворий 16 років, поступив в інфекційну лікарню на 9-й день хвороби. Захворювання почалося гостро, температура 38,5°C, потім з’явився біль в горлі, слабкість, головний біль. Об’єктивно: температура 38,3°C. Стан середньої важкості. Легка жовтяниця шкіри і склер. Язик злегка обкладений. Зів і мигдалики гіперемовані, у лакунах білі нальоти. Збільшено шийні, пахові і пахові лімфовузли. Пульс 96 за 4в., тони серця ясні. Дихання

везикулярне. Печінка і селезінка помірно збільшені. Сеча темніше звичайної.
Діагноз ?

1. Попередній діагноз
2. План обстеження
3. План лікування

Задача 3

Хвора 29 років, захворіла гостро - озноб, головний біль, ломота в тілі, біль у горлі, температура 38°C. На 2-й день температура - 39,5°C, відмічала слабкість, запаморочення. У той же день була оглянута лікарем, що виявив нальоти у виді сірих щільних плівок на обох мигдаликах, збільшення і болісність підщелепних лімфатичних вузлів.

1. Попередній діагноз
2. План обстеження
3. План лікування

Задача 4

Хворий 16 років, госпіталізований на 5-й день хвороби із скаргами на помірний головний біль, закладеність носа, біль в горлі при ковтанні, підвищення температури до 38-38,5°C. Стан при госпіталізації задовільнений. Носове дихання ускладнено, рясні слизові виділення з носа, гіперемія слизової ротоглотки, збільшені шийні і підщелепні лімфовузли.

1. Попередній діагноз
2. План обстеження
3. План лікування

Задача 5

Захворювання почалось гостро, підвисилась температура до 38,5°C, з ознобом, появився сильний головний біль, почуття розбитості, біль у м'язах. Одночасно виникли: утруднене дихання через ніс, першіння в зіві, сухий виснажливий кашель, біль в очах, явища кон'юнктивіту. На 3-й день після зниження температури посилились катаральні симптоми, приєдналась задишка, кашель с серозно-кров'янистою мокротою, ціаноз губ, температура підвисилась до 39°C. Перкуторний звук над легеньми з коробочним відтінком, скорочений справа внизу, аускультативно - там же багато сухих та небагато вологих хрипів.

1. Попередній діагноз
2. План обстеження
3. План лікування

Індивідуальні завдання для здобувачів вищої освіти з теми: здобувачам вищої освіти на вибір пропонується індивідуальні завдання, у вигляді написання: реферативної роботи, складання тематичних схем, алгоритмів або таблиць сотошовно теми заняття.

Список рекомендованої літератури:

Основна література:

1. Інфекційні хвороби: підручник (ВНЗ IV р. а.) / О.А. Голубовська, М.А. Андрейчин, А.В. Шкурба та ін.; за ред. О.А. Голубовської. — 4-е вид. — К.: ВСВ «Медицина», 2022. — 464 с. + 12 кольор. вкл., С. 180-228.
2. Інфекційні хвороби. Курс лекцій: навчальний посібник / Є.В. Нікітін, К.Л. Сервецький, Т.В. Чабан [та ін.]. — Одеса: ОНМедУ, 2012. — 252 с., С. 87. — (Серія «бібліотека студента-медика»).
3. Інфекційні хвороби: підручник: у 2 т. / за ред. В.П. Малога, М.А. Андрейчина. - Львів: «Магнолія 2006», 2018. — Е. 1. — 652 с. С.163
4. Інфекційні хвороби: енциклопедичний довідник / за ред. Крамарьова С.О., Голубовської О.А. К.: ТОВ «РА-ГАРМОНІЯ», 2018. — 592 с. С. 256, 265. 270.
5. Невідкладна інфектологія: навч. посіб. / В.М. Козько, А.В. Бондаренко, Г.О. Соломенник та ін.; за ред. В.М. Козька. — 2-е вид., переробл. і допов. — К.: ВСВ «Медицина», 2018. — 120 с. С. 66.
6. Атлас дитячих інфекційних хвороб. Червона Книга = Red Book Atlas of Pediatric Infectious Diseases / Керол Дж. Бейкер; переклад 3-го англ. видання. К.: ВСВ «Медицина», 2019. — 744 с. С 289

Додаткова література

1. Атлас інфекційних хвороб / М. А. Андрейчин [та ін.]; за ред. М. А. Андрейчина. - 2-е вид., випр. і допов. - Тернопіль: Підруч. і посіб., 2017. - 287 с. С. 66-140
2. Методи клінічного обстеження і семіотика інфекційних захворювань: навчальний посібник (за ред. В.І. Трихліба). — К.: ФОП Чалчинська Н.В., 2017. — 612 с. С. 189
3. «Внутрішні хвороби. Підручник, заснований на принципах доказової медицини 2018/19». Практична медицина, Краків, Польща. 2018 —1632 с. С 351 - 455
4. Infectious diseases: Підручник для мед. ун-тів, інст., акад. Затверджено МОН і МОЗ / Голубовська О.А., Андрейчин М.А., Шкурба А.В.; за ред. О.А. Голубовської. К.: ВСВ «Медицина», 2018. — 664 с. С 258-305
5. Harrison's Principles of internal medicine. 19th edition /edited by Anthony S. Fauci, Dennis L Kasper, Dan L. Longo [et all]. — New York. - 2017. — 2340 p. P. 1152-1198
6. Pediatric Infectious Diseases: textbook / S.O. Kramarov, O.B. Nadraga, L.V. Pyra et al. — 4th edition K.: ВСВ «Медицина», 2020. — 240 с. С. 156
7. General epidemiology: study guide (IV a. l.) / N.O. Vynograd. — 3rd edition, corrected K.: ВСВ «Медицина», 2017. — 128 с. С 69
8. Tropical infections: manual / ed. by M.A. Andreychyn, V.D. Moskaliuk. — Lviv: «Magnolia 2006», 2019. — 220 p. P. 116
9. Лабораторный справочник «СИНЭВО» [О.В. Небыльцова, Ж.А. Климова, Г.А. Носенко и др.] / под ред. О.В. Небыльцовой. — К.: ООО «Доктор-Медиа», 2015. — 420 с. С. 254
10. Рекомендації міжнародних організацій

Електронні ресурси

1. Pigott D.C. Viral Hemorrhagic Fevers [Електронний ресурс] / D.C. Pigott. — Режим доступу: <http://emedicine.medscape.com/article/830594-overview>.

2. Hantaviruses [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://virology-online.com/viruses/Hantaviruses.htm>.
3. ICD-10 Version: 2010 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://apps.who.int/classification/apps/icd/icd10online>.
4. International travel and health [Електронний ресурс] / WHO, 2010. — Режим доступу: <http://www.who.int/ith/en/>.
5. Gompf S.G. Arenaviruses [Електронний ресурс] /S.G. Gompf, K.M. Smith, U. Choc. — Режим доступу: <http://emedicine.medscape.com/article/212356-overview>.

Тема 15: «Інфекційний мононуклеоз»

Мета: Покращити знання здобувачів вищої освіти щодо основних симптомів та синдромів з якими протікає інфекційний мононуклеоз.

Основні поняття: інфекційний мононуклеоз.

План

Теоретичні питання:

1. Місце інфекційного мононуклеозу інфекційної патології.
2. Етіологія, особливості епідемічного процесу, основні фази патогенезу інфекційного мононуклеозу.
3. Провести клінічне обстеження хворого, виявити симптоми та синдроми хвороби, навчитись ранній діагностиці невідкладних станів при інфекційному мононуклеозі.
4. Скласти план обстеження, оцінити результати (загальноклінічні, біохімічні, вірусологічні, бактеріологічні, серологічні, інструментальні).
5. Скласти план протиепідемічних заходів у вогнищі інфекційного мононуклеозу.
6. Клініко – діагностичний алгоритм для проведення диференціальної діагностики інфекційного мононуклеозу.
7. Основні правила роботи біля ліжка хворого з інфекційним мононуклеозом.
8. Призначення етіотропної, патогенетичної та симптоматичної терапії при інфекційному мононуклеозі.
9. Проведення профілактичних заходів при інфекційному мононуклеозі.

Питання для самоконтролю:

1. Прояви інфекційного мононуклеозу.
2. Диференційно – діагностичний алгоритм при інфекційному мононуклеозі.
3. Алгоритм забору матеріалу для лабораторних досліджень у хворих з інфекційним мононуклеозом.
4. Клініко – діагностичні алгоритми, які використовуються для визначення етіологічного чинника захворювань які перебігають з синдромом інфекційного мононуклеозу.

5. Принципи призначення етіотропної, патогенетичної та симптоматичної терапії при інфекційному мононуклеозі.

Орієнтовні завдання для опрацювання теоретичного матеріалу: вивчення основної та додаткової літератури, конспектами лекцій, методичними розробками, рекомендаціями та вказівками МОЗ та ВООЗ, написання рефератів.

Практична робота:

1. Скласти диференціально – діагностичну таблицю відмінностей клінічних проявів та діагностики інфекційного мононуклеозу в порівнянні з іншими інфекційними захворюваннями що проявляються з синдромом ангіни.

Ситуаційні завдання для самоконтролю:

Задача 1

Чоловік 18 років. Захворів гостро: підвищення температури тіла до 38,5° С, слабкість, біль у горлі при ковтанні. Біль у лівому підребер'ї. На 4-й день хвороби помітив на мигдаликах локальні нальоти. Направлений до стаціонару з діагнозом: ангіна. Об'єктивно: Слизова ротоглотки гіперемована. Сіро-білі товсті нальоти мигдаликів. Системне збільшення лімфовузлів. Збільшення печінки до 12/3 x 10 x 9 см. та селезінки до 18 x 10 см. Склад крові: лейкоцити – 8.6 x 10⁹/л, лімфоцити та моноцити – 72 %, атипові мононуклеари.

1. Попередній діагноз
2. План обстеження
3. План лікування

Задача 2

Хворий М. 30 років, захворів гостро з підвищення температури до 38 ° С, яка погано знижувалася. На другий день хвороби з'явився біль у горлі, утруднене носове дихання, пастозність обличчя, припухлість у ділянці бічних поверхонь шиї. На 3 день хвороби доставлений до стаціонару з діагнозом: пливчасто-некротична ангіна. При надходженні стан середнього ступеня тяжкості. Обличчя пастозне, дихає відкритим ротом. У ротоглотці помірна гіперемія, мигдалики III ст., Накладення (+) тканина. На верхньому полюсі правої мигдалини некроз до 1 см у діаметрі. Пальпуються множинні задній лімфовузли до 1,5 см, тонзиллярні до 1,5 см з помірною пастозністю тканин над ними. Печінка 1/3 x 2 x 4 см, селезінка +2,5 см з-під краю реберної дуги. У клінічному аналізі крові: Нв 120 г/л, Л – 12,7 x 10⁹/л, п/я-4, с/я-45, л-34, м-2, атипові мононуклеари –14%, ШОЕ 25 мм/ г.

1. Попередній діагноз
2. План обстеження
3. План лікування

Задача 3

Хворий А. 20 років, хворий протягом 7 днів. Усі дні субфебрильна

температура, слизове відокремлюване з носа, рідкісний кашель. Лікувався симптоматично. На 8 день хвороби помітив припухлість на шиї, направлений до стаціонару з діагнозом ГРВІ, шийний лімфаденіт. При надходженні стан середньої тяжкості, температура 37,8 ° С, млявий плаксивий. Шкірні покриви блідо-рожеві, висипки немає. Шийні лімфатичні вузли до 1,5 см у всіх групах. Пальпуються дрібні пахвинні та пахвові л/вузли. У ротоглотці помірна розлита гіперемія, мигдалики I ст., накладень немає. Легкі та серце без патології, збільшені печінка, селезінка. У клінічному аналізі крові: Нв. 108 г/л, Л – 7,5 x 10⁹/л, п/я-2, с/я-18, л-52, м-8, атипові мононуклеари –20%, ШОЕ 25мм/год.

1. Попередній діагноз
2. План обстеження
3. План лікування

Задача 4

Хворий В. 17 років, 5 місяців тому, переніс інфекційний мононуклеоз. Протягом цього часу двічі хворів на ГРВІ, і 2 рази переносив лакунарний тонзиліт з виявленням в аналізі крові атипових мононуклеарів 8%. При огляді стан середньої тяжкості температура 37,4°С. Зазначається помірна закладеність носа без відокремлюваного, тонзиллярні лімфатичні вузли до 2 см, задній 1,5 см ланцюжками. Печінка 1/3 x 3 x 3 см, селезінка +1 см. З боку ЛОР-органів хронічної патології не виявлено. У клінічному аналізі крові: Нв 115 г/л, Л – 6,5 x 10⁹ /л, п/я-2, с/я-28, л-60, м-10, атипові мононуклеари – не виявлені, ШОЕ 12мм/ година. При серологічному обстеженні IgM VCA (+), IgG EA (+), IgG NA (+). Позитивний результат на ДНК ВЕБ у лімфоцитах крові та слині у ПЛР.

1. Попередній діагноз
2. План обстеження
3. План лікування

Задача 5

Хворий П., 28 років, захворів гостро з підвищення температури до 38 ° С, болю в горлі, нудоти, одноразового блювання. На другий день хвороби, на фоні прийому ампіциліну, з'явився висип на тілі. Доставлений з діагнозом: Іерсініоз? При надходженні стан середньої тяжкості. Шкірні покриви бліді, висипка без чіткої локалізації поліморфна - на плечах, спині, кінцівках. Легка пастозність обличчя, «сопит» носом, що відокремлюється немає, голос із гнусовим відтінком. У ротоглотці яскрава розлита гіперемія, мигдалики II ступеня, накладення по лакунам, (-) тканина. Збільшено всі групи лімфатичних вузлів, тонзиллярні до 3 см, в інших групах дрібні. Розміри печінки ½ x 4 x 4 см, селезінки +5 см з-під краю реберної дуги. У клінічному аналізі крові: Нв 115 г/л, Л – 15,7 x 10⁹/л, п/я-2, с/я-28, л-40, м-10, атипові мононуклеари -20%, ШОЕ 25мм/год.

1. Попередній діагноз
2. План обстеження
3. План лікування

Індивідуальні завдання для здобувачів вищої освіти з теми: здобувачам вищої освіти на вибір пропонується індивідуальні завдання, у вигляді написання: реферативної роботи, складання тиматичних схем, алгоритмів або таблиць сotosовно теми заняття.

Список рекомендованої літератури:

Основна література:

1. Інфекційні хвороби: підручник (ВНЗ IV р. а.) / О.А. Голубовська, М.А. Андрейчин, А.В. Шкурба та ін.; за ред. О.А. Голубовської. — 4-е вид. — К.: ВСВ «Медицина», 2022. — 464 с. + 12 кольор. вкл., С. 180-228.
2. Інфекційні хвороби. Курс лекцій: навчальний посібник / Є.В. Нікітін, К.Л. Сервецький, Т.В. Чабан [та ін.]. — Одеса: ОНМедУ, 2012. — 252 с., С. 87. — (Серія «бібліотека студента-медика»).
3. Інфекційні хвороби: підручник: у 2 т. / за ред. В.П. Малога, М.А. Андрейчина. - Львів: «Магнолія 2006», 2018. — Е. 1. — 652 с. С.163
4. Інфекційні хвороби: енциклопедичний довідник / за ред. Крамарьова С.О., Голубовської О.А. К.: ТОВ «РА-ГАРМОНІЯ», 2018. — 592 с. С. 256, 265. 270.
5. Невідкладна інфектологія: навч. посіб. / В.М. Козько, А.В. Бондаренко, Г.О. Соломенник та ін.; за ред. В.М. Козька. — 2-е вид., переробл. і допов. — К.: ВСВ «Медицина», 2018. — 120 с. С. 66.
6. Атлас дитячих інфекційних хвороб. Червона Книга = Red Book Atlas of Pediatric Infectious Diseases / Керол Дж. Бейкер; переклад 3-го англ. видання. К.: ВСВ «Медицина», 2019. — 744 с. С 289

Додаткова література

1. Атлас інфекційних хвороб / М. А. Андрейчин [та ін.]; за ред. М. А. Андрейчина. - 2-е вид., випр. і допов. - Тернопіль: Підруч. і посіб., 2017. - 287 с. С. 66-140
2. Методи клінічного обстеження і семіотика інфекційних захворювань: навчальний посібник (за ред. В.І. Трихліба). — К.: ФОП Чалчинська Н.В., 2017. — 612 с. С. 189
3. «Внутрішні хвороби. Підручник, заснований на принципах доказової медицини 2018/19». Практична медицина, Краків, Польща. 2018 —1632 с. С 351 - 455
4. Infectious diseases: Підручник для мед. ун-тів, інст., акад. Затверджено МОН і МОЗ / Голубовська О.А., Андрейчин М.А., Шкурба А.В.; за ред. О.А. Голубовської. К.: ВСВ «Медицина», 2018. — 664 с. С 258-305
5. Harrison's Principles of internal medicine. 19th edition /edited by Anthony S. Fauci, Dennis L Kasper, Dan L. Longo [et all]. — New York. - 2017. — 2340 p. P. 1152-1198
6. Pediatric Infectious Diseases: textbook / S.O. Kramarov, O.B. Nadraga, L.V. Pyra et al. — 4th edition К.: ВСВ «Медицина», 2020. — 240 с. С. 156
7. General epidemiology: study guide (IV a. l.) / N.O. Vynograd. — 3rd edition, corrected К.: ВСВ «Медицина», 2017. — 128 с. С 69
8. Tropical infections: manual / ed. by M.A. Andreychyn, V.D. Moskaliuk. — Lviv: «Magnolia 2006», 2019. — 220 p. P. 116

9. Лабораторный справочник «СИНЭВО» [О.В. Небыльцова, Ж.А. Климова, Г.А. Носенко и др.] / под ред. О.В. Небыльцовой. – К.: ООО «Доктор-Медиа», 2015. – 420 с. С. 254

10. Рекомендації міжнародних організацій

Електронні ресурси

1. Pigott D.C. Viral Hemorrhagic Fevers [Електронний ресурс] / D.C. Pigott. — Режим доступу: <http://emedicine.medscape.com/article/830594-overview>.

2. Hantaviruses [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://virology-online.com/viruses/Hantaviruses.htm>.

3. ICD-10 Version: 2010 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://apps.who.int/classification/apps/icd/icd10online>.

4. International travel and health [Електронний ресурс] / WHO, 2010. — Режим доступу: <http://www.who.int/ith/en/>.

5. Gompf S.G. Arenaviruses [Електронний ресурс] /S.G. Gompf, K.M. Smith, U. Choc. — Режим доступу: <http://emedicine.medscape.com/article/212356-overview>.

Тема 16: «Диференційна діагностика захворювань з менінгеальним синдромом».

Мета: Удосконалити знання здобувачів вищої освіти щодо основних підходів до диференційної діагностики захворювань з менінгеальним синдромом. Сформувати професійні уміння зі складання збору анамнезу, опитування та огляду хворого зі складанням плану обстеження і проведення диференційної діагностики захворювань для подальшого призначення лікування.

Основні поняття: Менінгити. Енцефаліти та менінгоенцефаліти: характеристика та класифікація, причини виникнення, клінічні ознаки, діагностичні процедури та лікування.

План

Теоретичні питання:

1. Характеристика збудників менінгітів різної етіології;
2. Ланки епідеміологічного процесу менінгітів різної етіології;
3. Патогенез та патоморфологічні зміни при менінгітах різної етіології;
4. Клінічні ознаки менінгітів різної етіології;
5. Ускладнення при менінгітах різної етіології;
6. Лабораторні методи діагностики менінгітів різної етіології;
7. Диференційна діагностика менінгітів різної етіології;
8. Лікування хворих на менінгіти різної етіології;
9. Принципи профілактики менінгітів різної етіології.

Питання для самоконтролю:

1. Визначення менінгіту, менінгеального синдрому;
2. Характеристики збудників серозних та гнійних менінгітів;
3. Сучасна класифікацією менінгітів.

4. Клінічні прояви захворювань, що супроводжуються менінгеальним синдромом.
5. Характерні зміни спинномозкової рідини при ураженні ЦНС різної етіології.
6. Методи дослідження, що застосовуються при діагностиці захворювань з менінгеальним синдромом: загальноклінічні, біохімічні, бактеріологічні та вірусологічні, серологічні, інструментальні.
7. Оцінити дані лабораторного та інструментального обстеження хворого.
8. Провести диференційний діагноз між менінгітами різної етіології та іншими захворюваннями нервової системи.
9. Призначити етіотропне, патогенетичне лікування хворим з різними формами менінгітів.

Орієнтовні завдання для опрацювання теоретичного матеріалу: вивчення основної та додаткової літератури, конспектами лекцій, методичними розробками, рекомендаціями та вказівками МОЗ та ВООЗ, написання рефератів.

Практична робота:

1. Скласти диференціально – діагностичну таблицю відмінностей клінічних проявів та діагностики менінгітів різного походження.
2. Скласти лікувально – профілактичну таблицю менінгітів різного походження.

Ситуаційні завдання для самоконтролю:

Задача 1

Хворий 28 років поступив до інфекційного стаціонару на 2-й день хвороби зі скаргами на помірний біль у горлі, незначну слабкість, підвищення температури тіла. Діагноз при направленні: “Лакунарна ангіна”. При огляді: Т 38,2°C. В ротоглотці - на фоні незначного набряку мигдаликів спостерігається сірий наліт у вигляді острівців, що не виходять за їх межі та погано знімаються з послідуною кровоточивістю. Пальпуються помірно збільшені, малоболючі підщелепні лімфовузли. Загальний стан мало порушений. Дихання носом вільне, в легенях хрипів немає. Пульс – 80 уд/хв. Тони серця звучні, ритмічні. Живіт м'який, безболісний.

1. Попередній діагноз
2. План обстеження
3. План лікування

Задача 2

Хворий 16 років, поступив в інфекційну лікарню на 9-й день хвороби. Захворювання почалося гостро, температура 38,5°C, потім з'явився біль в горлі, слабкість, головний біль. Об'єктивно: температура 38,3°C. Стан середньої важкості. Легка жовтяниця шкіри і склер. Язик злегка обкладений. Зів і мигдалики гіперемовані, у лакунах білі нальоти. Збільшено шийні, пахові і пахові лімфовузли. Пульс 96 за 12в., тони серця ясні. Дихання везикулярне. Печінка і селезінка помірно збільшені. Сеча темніше звичайної. Діагноз ?

1. Попередній діагноз

2. План обстеження
3. План лікування

Задача 3

Хвора 29 років, захворіла гостро - озноб, головний біль, ломота в тілі, біль у горлі, температура 38°C. На 2-й день температура - 39,5°C, відмічала слабкість, запаморочення. У той же день була оглянута лікарем, що виявив нальоти у виді сірих щільних плівок на обох мигдаликах, збільшення і болісність підщелепних лімфатичних вузлів.

1. Попередній діагноз
2. План обстеження
3. План лікування

Задача 4

Хворий 16 років, госпіталізований на 5-й день хвороби із скаргами на помірний головний біль, закладеність носа, біль в горлі при ковтанні, підвищення температури до 38-38,5°C. Стан при госпіталізації задовільнений. Носове дихання ускладнено, рясні слизові виділення з носа, гіперемія слизової ротоглотки, збільшені шийні і підщелепні лімфовузли.

1. Попередній діагноз
2. План обстеження
3. План лікування

Задача 5

Захворювання почалось гостро, підвисилась температура до 38,5°C, з ознобом, появився сильний головний біль, почуття розбитості, біль у м'язах. Одночасно виникли: утруднене дихання через ніс, першіння в зіві, сухий виснажливий кашель, біль в очах, явища кон'юнктивіту. На 3-й день після зниження температури посилились катаральні симптоми, приєдналась задишка, кашель с серозно-кров'янистою мокротою, ціаноз губ, температура підвисилась до 39°C. Перкуторний звук над легеньми з коробочним відтінком, скорочений справа внизу, аускультативно - там же багато сухих та небагато вологих хрипів.

1. Попередній діагноз
2. План обстеження
3. План лікування

Індивідуальні завдання для здобувачів вищої освіти з теми: здобувачам вищої освіти на вибір пропонується індивідуальні завдання, у вигляді написання: реферативної роботи, складання тематичних схем, алгоритмів або таблиць сотоосовно теми заняття.

Список рекомендованої літератури:

Основна література:

1. Інфекційні хвороби: підручник (ВНЗ IV р. а.) / О.А. Голубовська, М.А. Андрейчин, А.В. Шкурба та ін.; за ред. О.А. Голубовської. — 4-е вид. — К.: ВСВ «Медицина», 2022. — 464 с. + 12 кольор. вкл., С. 180-228.

2. Інфекційні хвороби. Курс лекцій: навчальний посібник / Є.В. Нікітін, К.Л. Сервецький, Т.В. Чабан [та ін.]. – Одеса: ОНМедУ, 2012. – 252 с., С. 87. – (Серія «бібліотека студента-медика»).
3. Інфекційні хвороби: підручник: у 2 т. / за ред. В.П. Малога, М.А. Андрейчина. - Львів: «Магнолія 2006», 2018. – Е. 1. – 652 с. С.163
4. Інфекційні хвороби: енциклопедичний довідник / за ред. Крамарьова С.О., Голубовської О.А. К.: ТОВ «РА-ГАРМОНІЯ», 2018. – 592 с. С. 256, 265. 270.
5. Невідкладна інфектологія: навч. посіб. / В.М. Козько, А.В. Бондаренко, Г.О. Соломенник та ін.; за ред. В.М. Козька. – 2-е вид., переробл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 120 с. С. 66.
6. Атлас дитячих інфекційних хвороб. Червона Книга = Red Book Atlas of Pediatric Infectious Diseases / Керол Дж. Бейкер; переклад 3-го англ. видання. К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 744 с. С 289

Додаткова література

1. Атлас інфекційних хвороб / М. А. Андрейчин [та ін.]; за ред. М. А. Андрейчина. - 2-е вид., випр. і допов. - Тернопіль: Підруч. і посіб., 2017. - 287 с. С. 66-140
2. Методи клінічного обстеження і семіотика інфекційних захворювань: навчальний посібник (за ред. В.І. Трихліба). – К.: ФОП Чалчинська Н.В., 2017. – 612 с. С. 189
3. «Внутрішні хвороби. Підручник, заснований на принципах доказової медицини 2018/19». Практична медицина, Краків, Польща. 2018 –1632 с. С 351 - 455
4. Infectious diseases: Підручник для мед. ун-тів, інст., акад. Затверджено МОН і МОЗ / Голубовська О.А., Андрейчин М.А., Шкурба А.В.; за ред. О.А. Голубовської. К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 664 с. С 258-305
5. Harrison's Principles of internal medicine. 19th edition /edited by Anthony S. Fauci, Dennis L Kasper, Dan L. Longo [et all]. – New York. - 2017. – 2340 p. P. 1152-1198
6. Pediatric Infectious Diseases: textbook / S.O. Kramarov, O.B. Nadraga, L.V. Pyra et al. — 4th edition K.: ВСВ «Медицина», 2020. – 240 с. С. 156
7. General epidemiology: study guide (IV a. l.) / N.O. Vynograd. — 3rd edition, corrected K.: ВСВ «Медицина», 2017. – 128 с. С 69
8. Tropical infections: manual / ed. by M.A. Andreychyn, V.D. Moskaliuk. – Lviv: «Magnolia 2006», 2019. – 220 p. P. 116
9. Лабораторный справочник «СИНЭВО» [О.В. Небыльцова, Ж.А. Климова, Г.А. Носенко и др.] / под ред. О.В. Небыльцовой. – К.: ООО «Доктор-Медиа», 2015. – 420 с. С. 254
10. Рекомендації міжнародних організацій

Електронні ресурси

1. Pigott D.C. Viral Hemorrhagic Fevers [Електронний ресурс] / D.C. Pigott. — Режим доступу: <http://emedicine.medscape.com/article/830594-overview>.
2. Hantaviruses [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://virology-online.com/viruses/Hantaviruses.htm>.

3. ICD-10 Version: 2010 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://apps.who.int/classification/apps/icd/icd10online>.
4. International travel and health [Електронний ресурс] / WHO, 2010. — Режим доступу: <http://www.who.int/ith/en/>.
5. Gompf S.G. Arenaviruses [Електронний ресурс] /S.G. Gompf, K.M. Smith, U. Choc. — Режим доступу: <http://emedicine.medscape.com/article/212356-overview>.

Тема 18: «Кліщовий та японський енцефаліти»

Мета: Удосконалити знання здобувачів вищої освіти щодо основних підходів до диференційної діагностики кліщового та японського енцефаліту. Сформувані професійні уміння зі складання збору анамнезу, опитування та огляду хворого зі складанням плану обстеження і проведення диференційної діагностики захворювань для подальшого призначення лікування.

Основні поняття: кліщовий, японський енцефаліти.

План

Теоретичні питання:

1. Які етіологічні та епідеміологічні особливості японського енцефаліту?
2. Які основні ланки патогенезу японського енцефаліту?
3. Які клінічні прояви та ускладнення японського енцефаліту?
4. Які методи використовують для діагностики японського енцефаліту?
5. Методи лікування та профілактики при японському енцефаліті?
6. Які етіологічні та епідеміологічні особливості кліщового енцефаліту?
7. Які основні ланки патогенезу кліщового енцефаліту?
8. Які клінічні прояви та ускладнення кліщового енцефаліту?
9. Які методи використовуються для діагностики кліщового енцефаліту?
10. Методи лікування та профілактики при кліщовому енцефаліті?

Питання для самоконтролю:

10. Визначення кліщового та японського енцефаліту;
11. Характеристики збудників кліщового та японського енцефаліту;
12. Сучасна класифікація кліщового та японського енцефаліту.
13. Клінічні прояви кліщового та японського енцефаліту.
14. Характерні зміни спинномозкової рідини при кліщовому та японському енцефаліті.
15. Методи дослідження, що застосовуються при діагностиці кліщового та японського енцефаліту: загальноклінічні, біохімічні, бактеріологічні та вірусологічні, серологічні, інструментальні.
16. Оцінити дані лабораторного та інструментального обстеження хворого.
17. Провести диференційний діагноз між кліщовим та японським енцефалітом.
18. Призначити етіотропне, патогенетичне лікування хворим з кліщовим та японським енцефалітом.

Орієнтовні завдання для опрацювання теоретичного матеріалу: вивчення основної та додаткової літератури, конспектами лекцій, методичними

розробками, рекомендаціями та вказівками МОЗ та ВООЗ, написання рефератів.

Практична робота:

1. Скласти диференціально – діагностичну таблицю відмінностей клінічних проявів та діагностики кліщового та японського енцефаліту.
2. Скласти лікувально – профілактичну таблицю кліщового та японського енцефаліту.

Ситуаційні завдання для самоконтролю:

Задача 1

Хворий С., 30 років, поступив у неврологічне відділення зі скаргами на підвищення температури, головний біль. Хворий на 4-й день: спочатку температура підвищилась до 37,5 ° С, а потім досягла 38-38,5 ° С. З'явився головний біль, нудота, 2 рази була блювота. За 2 тижні до хвороби був у туристичному поході по Алтаю, жив в наметі. При огляді: висипки немає. Периферичні лімфовузли не збільшені. В легенях везикулярне дихання, хрипів немає. Тони серця приглушені, ритмічні, АТ 120/75 мм.рт.ст., пульс 92 уд/хв. Печінка і селезінка не збільшені. Помірно виражена ригідність потиличних м'язів, позитивний симптом Керніга. При діагностичній люмбальній пункції отримано ліквор наступного складу: цитоз - 283 лейкоцита в 1 мкл, білок-0,9 г/л, реакція Панді +++, в мазку -88% лімфоцитів, 12% нейтрофілів. Проведено лікування: 5% р-н глюкози з вітамінами у 1000,0 мл в/в, лазикс 40мг.-в/в х1р., анальгін 50% -2,0 в/м х 2р. На тлі проведеної терапії головний біль і менінгеальні симптоми зменшилися, але з'явився парез лівої руки, ознаки атрофії шийно-плечової мускулатури зліва, хворий з працею нахиляє голову вліво.

1. Попередній діагноз
2. План обстеження
3. План лікування

Задача 2

Хворий М., 32 роки, інженер, захворів гостро 2.06., Коли піднялася температура до 38,5 ° С, з'явився головний біль, слабкість, нудота, відчуття повзання мурашок, болю в шії, в плечах. Дільничний лікар при огляді виявив ін'єкцію склер, гіперемія обличчя, гіперемія і зернистість слизових ротоглотки і поставив діагноз "ГРЗ". Хворий приймав антипіретики і ампіцилін, стан його не поліпшився. На 4-й день хвороби температура піднялася до 39,2 ° С, посилювався головний біль, двічі була блювота. "Швидкою допомогою" хворий доставлений в інфекційну лікарню. При огляді стан середньої тяжкості, особу гіперемійоване, склери ін'єктовані, шкіра чиста, фізіологічної забарвлення, в ротоглотці - млява гіперемія дужок. Язик вологий, обкладений білим нальотом. АТ = 120/70 мм.рт.ст. Пульс 106 за хв., задовільних якостей. При аускультатії тони серця приглушені, в легенях - дихання везикулярне, хрипи не вислуховуються. Живіт м'який, безболісний. Печінка, селезінка не

збільшені. Симптом покалачування по попереку негативний з обох сторін. Діурез збережений. Визначається ригідність потиличних м'язів. Натискання на очні яблука, перкусія по скуловій дуги і черепа болючі. Симптом Керніга сумнівний, симптоми Брудзинського - негативні. На наступний день хворий пред'являв скарги на м'язову слабкість в руках і шиї, не може утримати ложку, звисає голова. При консультації невропатологом визначено зниження чутливості в цих же зонах, мляві парези.

1. Попередній діагноз
2. План обстеження
3. План лікування

Задача 3

Хворий 22 років звернувся в інфекційну лікарню з діагнозом: Грип. Захворів напередодні ввечері. Піднялася температура до 39°C , з'явився сильний головний біль, біль в очних яблуках, блювота, що не приносила полегшення. 2 тижні тому після прогулянки в лісі зняв з себе кліща. Об'єктивно: стан важкий. Температура $39,2^{\circ}\text{C}$. Обличчя гіперемовано. Ригідність потиличних м'язів та симптом Керніга сумнівний. Тони серця ясні, ритмічні, пульс 90 в хвилину. У легенях дихання везикулярне. Живіт м'який, безболісний. Печінка, селезінка не збільшені. Стілець, діурез в нормі.

1. Попередній діагноз
2. План обстеження
3. План лікування

Задача 4

Чоловік 35 років доставлений в приймальне відділення машиною швидкої допомоги зі скаргами на розлитий, сильний головний біль, білі у попереку, слабкість, підвищення температури тіла до $38,5^{\circ}\text{C}$. З анамнезу відомо що захворювання почалося гостро 3 дні тому о 17:55, також відомо що 12 днів тому хворий повернувся з Малайзії. Об'єктивно: температура $38,9^{\circ}\text{C}$, обличчя, слизові оболонки і кон'юнктиви гіперемійовані. На тулубі та кінцівках є елементи висипу, у вигляді петехій і розеол. АТ 90/50 мм., рт., ст., Пульс 51 ударів за хвилину.

1. Попередній діагноз
2. План обстеження
3. План лікування

Задача 5

Захворювання почалось гостро, підвисилась температура до $38,5^{\circ}\text{C}$, з ознобом, появився сильний головний біль, почуття розбитості, біль у м'язах. Одночасно виникли: утруднене дихання через ніс, першіння в зіві, сухий виснажливий кашель, біль в очах, явища кон'юнктивіту. На 3-й день після зниження температури посилились катаральні симптоми, приєдналась задишка, кашель с серозно-кров'янистою мокротою, ціаноз губ, температура

підвисилась до 39°C. Перкуторний звук над легенями з коробочним відтінком, скорочений справа з низу, аускультативно - там же багато сухих та небагато вологих хрипів.

1. Попередній діагноз
2. План обстеження
3. План лікування

Задача 6

Чоловік 30 років доставлений в приймальне відділення машиною швидкої допомоги зі скаргами на розлитий, сильний головний біль, блювоту яка не приносить полегшення, підвищення температури тіла до 39,5 ° С. З анамнезу відомо що захворювання почалося гостро 3 дні тому, також відомо що 10 днів тому хворий повернувся з Малайзії. Об'єктивно: температура 39,9 ° С, обличчя, слизові оболонки і кон'юнктиви гіперемійовані та іктеричні. На тулубі та кінцівках є елементи геморагічного висипу. Слабко виражені менінгельні симптоми.. При пальпації печінка +2 см, болісна при пальпації, селезінка +1 см. АТ 90/50 мм., рт., ст., Пульс 61 ударів за хвилину.

1. Попередній діагноз
2. План обстеження
3. План лікування

Задача 7

Жінка 20 років доставлений в приймальне відділення машиною швидкої допомоги, свідомість сплутана, марить, галюціанує. Зі слов матері відомо що захворювання почалося гостро 1 день тому з сильного ознобу, підвищення температури тіла до 40,0 ° С, сонливість, слабкість, також відомо що 12 днів тому хвора повернувся з Шрі-Ланкі. Об'єктивно: температура 40,9 ° С, лице амімічне, хвора марить, шкіра мокра на дотик, слизові оболонки і кон'юнктиви гіпереміровані. На тулубі та кінцівках є елементи висипу, у вигляді петехій. Гіпертонус у згиначах рук та потиличних м'язах. По тілу спостерігаються фібрилярні посмикування м'язів. На тулубі та кінцівках є елементи геморагічного висипу. Виражені менінгельні симптоми. рефлексі - Бабінського, Гордона, Оппенгейма, Россолімо, Чеддока- позитивні. При пальпації печінка +1 см, болісна при пальпації, селезінка +1 см. АТ 80/50 мм., рт., ст., Пульс 51 ударів за хвилину, є прояви дикротії.

1. Попередній діагноз
2. План обстеження
3. План лікування

Індивідуальні завдання для здобувачів вищої освіти з теми: здобувачам вищої освіти на вибір пропонується індивідуальні завдання, у вигляді написання: реферативної роботи, складання тиматичних схем, алгоритмів або таблиць сотосовно теми заняття.

Список рекомендованої літератури:

Основна література:

1. Інфекційні хвороби: підручник (ВНЗ IV р. а.) / О.А. Голубовська, М.А. Андрейчин, А.В. Шкурба та ін.; за ред. О.А. Голубовської. — 4-е вид. — К.: ВСВ «Медицина», 2022. — 464 с. + 12 кольор. вкл., С. 180-228.
2. Інфекційні хвороби. Курс лекцій: навчальний посібник / Є.В. Нікітін, К.Л. Сервецький, Т.В. Чабан [та ін.]. — Одеса: ОНМедУ, 2012. — 252 с., С. 87. — (Серія «бібліотека студента-медика»).
3. Інфекційні хвороби: підручник: у 2 т. / за ред. В.П. Малога, М.А. Андрейчина. - Львів: «Магнолія 2006», 2018. — Е. 1. — 652 с. С.163
4. Інфекційні хвороби: енциклопедичний довідник / за ред. Крамарьова С.О., Голубовської О.А. К.: ТОВ «РА-ГАРМОНІЯ», 2018. — 592 с. С. 256, 265. 270.
5. Невідкладна інфектологія: навч. посіб. / В.М. Козько, А.В. Бондаренко, Г.О. Соломенник та ін.; за ред. В.М. Козька. — 2-е вид., переробл. і допов. — К.: ВСВ «Медицина», 2018. — 120 с. С. 66.
6. Атлас дитячих інфекційних хвороб. Червона Книга = Red Book Atlas of Pediatric Infectious Diseases / Керол Дж. Бейкер; переклад 3-го англ. видання. К.: ВСВ «Медицина», 2019. — 744 с. С 289

Додаткова література

1. Атлас інфекційних хвороб / М. А. Андрейчин [та ін.]; за ред. М. А. Андрейчина. - 2-е вид., випр. і допов. - Тернопіль: Підруч. і посіб., 2017. - 287 с. С. 66-140
 2. Методи клінічного обстеження і семіотика інфекційних захворювань: навчальний посібник (за ред. В.І. Трихліба). — К.: ФОП Чалчинська Н.В., 2017. — 612 с. С. 189
 3. «Внутрішні хвороби. Підручник, заснований на принципах доказової медицини 2018/19». Практична медицина, Краків, Польща. 2018 —1632 с. С 351 - 455
 4. Infectious diseases: Підручник для мед. ун-тів, інст., акад. Затверджено МОН і МОЗ / Голубовська О.А., Андрейчин М.А., Шкурба А.В.; за ред. О.А. Голубовської. К.: ВСВ «Медицина», 2018. — 664 с. С 258-305
 5. Harrison's Principles of internal medicine. 19th edition /edited by Anthony S. Fauci, Dennis L Kasper, Dan L. Longo [et all]. — New York. - 2017. — 2340 p. P. 1152-1198
 6. Pediatric Infectious Diseases: textbook / S.O. Kramarov, O.B. Nadruga, L.V. Pyra et al. — 4th edition K.: ВСВ «Медицина», 2020. — 240 с. С. 156
 7. General epidemiology: study guide (IV a. l.) / N.O. Vynograd. — 3rd edition, corrected K.: ВСВ «Медицина», 2017. — 128 с. С 69
 8. Tropical infections: manual / ed. by M.A. Andreychyn, V.D. Moskaliuk. — Lviv: «Magnolia 2006», 2019. — 220 p. P. 116
 9. Лабораторный справочник «СИНЭВО» [О.В. Небыльцова, Ж.А. Климова, Г.А. Носенко и др.] / под ред. О.В. Небыльцовой. — К.: ООО «Доктор-Медиа», 2015. — 420 с. С. 254
 10. Рекомендації міжнародних організацій
- Електронні ресурси

1. Pigott D.C. Viral Hemorrhagic Fevers [Електронний ресурс] / D.C. Pigott. — Режим доступу: <http://emedicine.medscape.com/article/830594-overview>.
2. Hantaviruses [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://virology-online.com/viruses/Hantaviruses.htm>.
3. ICD-10 Version: 2010 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://apps.who.int/classification/apps/icd/icd10online>.
4. International travel and health [Електронний ресурс] / WHO, 2010. — Режим доступу: <http://www.who.int/ith/en/>.
5. Gompf S.G. Arenaviruses [Електронний ресурс] /S.G. Gompf, K.M. Smith, U. Choc. — Режим доступу: <http://emedicine.medscape.com/article/212356-overview>.

МОДУЛЬ 5

Тема 18: «Диференційна діагностика екзантем»

Мета: Удосконалити знання здобувачів вищої освіти щодо основних захворювань інфекційної та неінфекційної патології, які можуть протікати з екзантемами. Сформувати професійні уміння зі складання збору анамнезу, опитування та огляду хворого зі складанням плану обстеження і проведення диференційної діагностики захворювань для подальшого призначення лікування.

Основні поняття: екзантема, енантема.

План

Теоретичні питання:

1. Інфекційні захворювання, перебіг яких супроводжується екзантемами.
2. Класифікація екзантем.
3. Особливості перебігу “дитячих” крапельних інфекцій у дорослих.
4. Характеристика екзантем.
5. Морфологія, термін появи, динаміку появи екзантеми.
6. Навчитися встановлювати етіологічні та патогенетичні чинники найбільш поширених хвороб, що супроводжується екзантемами.
7. Вміти діагностувати різні клінічні варіанти хвороб, що супроводжується екзантемами та їх типові ускладнення.
8. Оволодіти принципами лабораторної діагностики хвороб, що супроводжується екзантемами.
9. Вміти складати план обстеження хворому та інтерпретувати отримані результати при інфекційних захворюваннях, що супроводжуються екзантемою.
10. Визначати тактику ведення хворих на найбільш поширені інфекційні хвороби, що супроводжуються екзантемою.
11. Проводити диференційну діагностику та ставити попередній діагноз найбільш поширених захворювань, що супроводжуються появою

екзантеми. Знати клінічну симптоматику невідкладних станів, вміти їх діагностувати та надавати екстрену допомогу у клініці інфекційних хвороб.

12. Розрізняти особливості клінічного перебігу різних за важкістю клінічних форм хвороб, що супроводжується екзантемами.
13. Визначати основні принципи лікування найбільш поширених хвороб, що супроводжується екзантемами.
14. Планувати профілактичні та протиепідемічні заходи у вогнищі хвороб, що супроводжується екзантемами.

Питання для самоконтролю:

1. Дайте характеристику сучасної епідемічної ситуації щодо захворюваності на кір і краснуху.
2. Дайте визначення поняття «дитячі краплинні інфекції».
3. 4. Назвіть особливості перебігу кору і краснухи у дорослих.
5. Дайте характеристику ускладнень кору і краснухи.
6. Які симптоми є патогномонічними для кору і краснухи?
7. Назвіть основні методи лабораторної діагностики кору і краснухи.
8. Які методи лікування кору і краснухи використовують?
9. Дайте характеристику існуючих методів профілактики кору і краснухи.
10. Дайте характеристику вакцинальних препаратів, які застосовують для профілактики кору і краснухи.
11. Яка стратегія вакцинації проти кору і краснухи?
12. Якою має бути тактика спостереження вагітної в разі інфікування кором і краснухою або при контакті з хворими?
13. Які особливості має клінічна картина епідемічного паротиту та вітряної віспи у дорослих?
14. Які зміни у спинномозковій рідині виникають при розвитку паротитного менінгіту та вітряного менінгоенцефаліту?
15. Схарактеризуйте лікування неускладненого перебігу епідемічного паротиту та вітряної віспи.
16. Схарактеризуйте лікування ускладнень епідемічного паротиту та вітряної віспи.

Орієнтовні завдання для опрацювання теоретичного матеріалу: вивчення основної та додаткової літератури, конспектами лекцій, методичними розробками, рекомендаціями та вказівками МОЗ та ВООЗ, написання рефератів.

Практична робота:

1. Скласти диференціально – діагностичну таблицю відмінностей клінічних проявів та діагностики захворювань що протікають з синдромом екзантеми.

Ситуаційні завдання для самоконтролю:

У дитини 8 років підвищення температури до 39 °С, нежить зі значним гнійним відторгненням, вологий кашель, кон'юктивіт з гнійним виділенням світлобоязливості. На слизовій оболонці щікбілісоваті дільниці отрубновидного злущуючого епітелію.

1. Попередній діагноз.
2. План обстеження
3. Лікування.

Задача 2

У дитини захворювання почалось з підвищення температури до 38°С та появи висипу. Спочатку висип мав вигляд плям, потім з'явилися пухирці. При огляді на шкірі обличчя, тулуба, кінцівок і на волосяній частині голови спостерігається рясний висип: папули, везикули, кірочки.

1. Попередній діагноз.
2. План обстеження
3. Лікування.

Задача 3

У дитини 11 років на п'ятий день від початку збільшення привушних слинних залоз – температура до 39°С, головний біль, блювання до 6 разів на добу.

1. Попередній діагноз.
2. План обстеження
3. Лікування.

Задача 4

Дитина 8 років, яка навчається у 3 класі школи-інтернату, захворіла гостро, підвищилась температура тіла до 39°С, з'явилися слабкість, виражена сухість у роті, головний біль. Через добу відмічено одутловатість лиця, набряк біля вуха справа, потім зліва.

1. Попередній діагноз.
2. План обстеження
3. Лікування.

Задача 5

У хворої, 11 років, гостро підвищилась температура тіла до 40 °С. З'явилися озноб, одноразове блювання, біль у горлі, головний біль, кволість. На другий день у пахових ділянках, верхній частині грудей, на обличчі та шиї з'явився макульозний висип на гіперемійованому тлі шкіри. Носогубний трикутник блідий.

1. Попередній діагноз.
2. План обстеження
3. Лікування.

Індивідуальні завдання для здобувачів вищої освіти з теми: здобувачам вищої освіти на вибір пропонується індивідуальні завдання, у вигляді

написання: реферативної роботи, складання тиматичних схем, алгоритмів або таблиць сотосовно теми заняття.

Список рекомендованої літератури:

Основна література:

1. Інфекційні хвороби: підручник (ВНЗ IV р. а.) / О.А. Голубовська, М.А. Андрейчин, А.В. Шкурба та ін.; за ред. О.А. Голубовської. — 4-е вид. — К.: ВСВ «Медицина», 2022. — 464 с. + 12 кольор. вкл., С. 180-228.
2. Інфекційні хвороби. Курс лекцій: навчальний посібник / Є.В. Нікітін, К.Л. Сервецький, Т.В. Чабан [та ін.]. — Одеса: ОНМедУ, 2012. — 252 с., С. 87. — (Серія «бібліотека студента-медика»).
3. Інфекційні хвороби: підручник: у 2 т. / за ред. В.П. Малоого, М.А. Андрейчина. - Львів: «Магнолія 2006», 2018. — Е. 1. — 652 с. С.163
4. Інфекційні хвороби: енциклопедичний довідник / за ред. Крамарьова С.О., Голубовської О.А. К.: ТОВ «РА-ГАРМОНІЯ», 2018. — 592 с. С. 256, 265. 270.
5. Невідкладна інфектологія: навч. посіб. / В.М. Козько, А.В. Бондаренко, Г.О. Соломенник та ін.; за ред. В.М. Козька. — 2-е вид., переробл. і допов. — К.: ВСВ «Медицина», 2018. — 120 с. С. 66.
6. Атлас дитячих інфекційних хвороб. Червона Книга = Red Book Atlas of Pediatric Infectious Diseases / Керол Дж. Бейкер; переклад 3-го англ. видання. К.: ВСВ «Медицина», 2019. — 744 с. С 289

Додаткова література

1. Атлас інфекційних хвороб / М. А. Андрейчин [та ін.]; за ред. М. А. Андрейчина. - 2-е вид., випр. і допов. - Тернопіль: Підруч. і посіб., 2017. - 287 с. С. 66-140
2. Методи клінічного обстеження і семіотика інфекційних захворювань: навчальний посібник (за ред. В.І. Трихліба). — К.: ФОП Чалчинська Н.В., 2017. — 612 с. С. 189
3. «Внутрішні хвороби. Підручник, заснований на принципах доказової медицини 2018/19». Практична медицина, Краків, Польща. 2018 —1632 с. С 351 - 455
4. Infectious diseases: Підручник для мед. ун-тів, інст., акад. Затверджено МОН і МОЗ / Голубовська О.А., Андрейчин М.А., Шкурба А.В.; за ред. О.А. Голубовської. К.: ВСВ «Медицина», 2018. — 664 с. С 258-305
5. Harrison's Principles of internal medicine. 19th edition /edited by Anthony S. Fauci, Dennis L Kasper, Dan L. Longo [et all]. — New York. - 2017. — 2340 p. P. 1152-1198
6. Pediatric Infectious Diseases: textbook / S.O. Kramarov, O.B. Nadraga, L.V. Pyra et al. — 4th edition К.: ВСВ «Медицина», 2020. — 240 с. С. 156
7. General epidemiology: study guide (IV a. l.) / N.O. Vynograd. — 3rd edition, corrected К.: ВСВ «Медицина», 2017. — 128 с. С 69
8. Tropical infections: manual / ed. by M.A. Andreychyn, V.D. Moskaliuk. — Lviv: «Magnolia 2006», 2019. — 220 p. P. 116
9. Лабораторный справочник «СИНЭВО» [О.В. Небыльцова, Ж.А. Климова, Г.А. Носенко и др.] / под ред. О.В. Небыльцовой. — К.: ООО «Доктор-Медиа», 2015. — 420 с. С. 254

10. Рекомендації міжнародних організацій

Електронні ресурси

1. Pigott D.C. Viral Hemorrhagic Fevers [Електронний ресурс] / D.C. Pigott. — Режим доступу: <http://emedicine.medscape.com/article/830594-overview>.
2. Hantaviruses [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://virology-online.com/viruses/Hantaviruses.htm>.
3. ICD-10 Version: 2010 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://apps.who.int/classification/apps/icd/icd10online>.
4. International travel and health [Електронний ресурс] / WHO, 2010. — Режим доступу: <http://www.who.int/ith/en/>.
5. Gompf S.G. Arenaviruses [Електронний ресурс] /S.G. Gompf, K.M. Smith, U. Choc. — Режим доступу: <http://emedicine.medscape.com/article/212356-overview>.

МОДУЛЬ 6

Тема 21: «Диференційна діагностика лімфаденопатій. ВІЛ-інфекція/СНІД»

Мета: Удосконалити знання здобувачів вищої освіти щодо основних захворювань інфекційної та неінфекційної патології, які можуть протікати з лімфаденопатією. Сформувати професійні уміння зі складання збору анамнезу, опитування та огляду хворого зі складанням плану обстеження і проведення диференційної діагностики захворювань для подальшого призначення лікування.

Основні поняття: лімфаденопатія – класифікація, етіологічні та патогенетичні фактори виникнення. ВІЛ-інфекція/СНІД.

План

Теоретичні питання:

1. Ланки епідеміологічного процесу при ВІЛ-інфекції;
2. Класифікація клінічних форм;
3. Опортуністичні інфекції;
4. Лабораторна діагностика хвороби;
5. Методи лікування СНІДу:
 - а) вплив на збудників
 - б) вплив на опортуністичні інфекції
 - в) вплив на імунну систему
 - г) симптоматична терапія;
6. Диференційна діагностика лімфаденопатій, що супроводжують інфекційні хвороби (чума, туляремія, бруцельоз, токсоплазмоз та ін.).

Питання для самоконтролю:

1. Сучасна класифікація лімфаденопатій.
2. Інфекційні та неінфекційні лімфаденопатії принципи диференційної діагностики.
3. Яка є класифікація СНІД-асоційованих інфекцій та інвазій?

4. Які є вірусні СНІД-асоційованих інфекції?
5. Які є бактеріальні СНІД-асоційованих інфекції?
6. Які є грибові СНІД-асоційованих інфекції?
7. Які є протозойні СНІД-асоційованих інвазії?
8. Які принципи неспецифічної та специфічної діагностики СНІД-асоційованих інфекцій та інвазій?
9. Які загальні принципи лікування СНІД-асоційованих інфекцій та інвазій?
10. Які загальні принципи профілактики СНІД-асоційованих інфекцій та інвазій?
11. Поняття про СНІД-асоційовані захворювання
12. Поняття про опортуністичні інфекції і особливості перебігу при ВІЛ/СНІДі
13. Які СНІД-асоційовані захворювання належать до мікозів
14. Опортуністичні захворювання бактеріальної та вірусної природи
15. СНІД-асоційовані захворювання протозойної природи
16. СНІД-асоційовані захворювання пухлинного походження

Орієнтовні завдання для опрацювання теоретичного матеріалу: вивчення основної та додаткової літератури, конспектами лекцій, методичними розробками, рекомендаціями та вказівками МОЗ та ВООЗ, написання рефератів.

Практична робота:

1. Скласти диференціально – діагностичну таблицю відмінностей клінічних проявів та діагностики проявів СНІД – асоційованих інфекцій та інвазій.

Ситуаційні завдання для самоконтролю:

1. Госпіталізовано хворого з тривалою гарячкою нез'ясованої етіології. При клінічному обстеженні патології з боку зовнішніх органів не виявлено. При імунологічному обстеженні – співвідношення CD4/CD8 – 0,7. Діагноз?
 - A. Сепсис
 - B. Кір.
 - C. ВІЛ-інфекція
 - D. Цитомегаловірусна інфекція
2. Під час медичного огляду 19 річного робітника виявлено генералізоване збільшення лімфатичних вузлів з переважним ураженням задньо - шийних, пахвових та ліктювих. На шкірі ліктювих згинів – численні сліди від ін'єкцій. Вживання наркотиків відкидає, сліди від ін'єкцій пояснює лікуванням грипу. В крові : ер - $3,2 \cdot 10^{12}$ т/л, гемоглобін - 100 г/л, лейкоцити - $3,1 \cdot 10^9$ г/л, помірна лімфопенія. Яке дослідження необхідно зробити в першу чергу?
 - A. ІФА на ВІЛ
 - B. Гемограма

- C. Рентгенографія легенів
- D. Стернальна пункція
- E. Біопсія лімфовузлів

3. Лікар – хірург ,під час оперативного втручання у ВІЛ – інфікованого пацієнта з приводу тупої травми живота та розриву селезінки, вколов палець ін'єкційною голкою. Яку профілактику ВІЛ - інфекції необхідно провести у даного медпрацівника?

- A. Спостереження протягом року
- B. Еритроміцин протягом 3 днів
- C. Видавити краплю крові. Обробити рану 6% перекисом водню та другий раз – 70% спиртом. Азідотимедин за схемою.
- D. Заклеїти рану пастирем
- E. Промити рану хлоргексидином.

4. Хірург В. скаржитья на швидку втомлюваність, нездужання, пітливість (особливо вночі). Протягом двох тижнів відмічає підвищення температури до 37,7 – 38,0°C, діарею. Декілька днів тому помітив збільшені підщелепові лімфовузли й одиночний ліктьовий лімфовузол. Протягом хвороби схуд на 5 кг. Три місяці тому, під час оперативного втручання у ВІЛ – інфікованої хворої, трапився укол голкою.

Один з наведених методів не є обов'язковим для підтвердження ВІЛ – інфекції:

- A. Підрахування СД 4 лімфоцитів
- B. ПЛР з виявленням провірусної ДНК ВІЛ
- C. Виявлення анти ВІЛ
- D. Внутрішньошкірна алергічна проба
- E. Вестерн блот

5. Хворий С., 27 років, наркоман, відмічає швидку стомлюваність, зниження маси тіла, протягом 1,5 місяців - підвищення температури до 38,0°C, діарею. Три тижні тому вперше помітив збільшені пахвові лімфовузли. Об'єктивно: блідий, середнього росту, пониженого харчування, температура - 37,4°C, пульс - 98 ударів за хвилину, ритмічний. Пальпуються збільшені пахвові, шийні, ліктьові, пахові лімфовузли. Живіт м'який, безболісний при пальпації, печінка виступає з-під краю реберної дуги на 3 см. В загальному аналізі крові тромбоцитопенія, лімфопенія, еозинофілія. Яке з нижче перерахованих захворювань можна припустити?

- A. Хвороба Крона
- B. Інфекційний мононуклеоз
- C. Лімфогранулематоз
- D. ВІЛ - інфекція
- E. Сепсис

Індивідуальні завдання для здобувачів вищої освіти з теми: здобувачам вищої освіти на вибір пропонується індивідуальні завдання, у вигляді написання: реферативної роботи, складання тематичних схем, алгоритмів або таблиць сотоосовно теми заняття.

Список рекомендованої літератури:

Основна література:

1. Інфекційні хвороби: підручник (ВНЗ IV р. а.) / О.А. Голубовська, М.А. Андрейчин, А.В. Шкурба та ін.; за ред. О.А. Голубовської. — 4-е вид. — К.: ВСВ «Медицина», 2022. — 464 с. + 12 кольор. вкл., С. 180-228.
2. Інфекційні хвороби. Курс лекцій: навчальний посібник / Є.В. Нікітін, К.Л. Сервецький, Т.В. Чабан [та ін.]. — Одеса: ОНМедУ, 2012. — 252 с., С. 87. — (Серія «бібліотека студента-медика»).
3. Інфекційні хвороби: підручник: у 2 т. / за ред. В.П. Малога, М.А. Андрейчина. - Львів: «Магнолія 2006», 2018. — Е. 1. — 652 с. С.163
4. Інфекційні хвороби: енциклопедичний довідник / за ред. Крамарьова С.О., Голубовської О.А. К.: ТОВ «РА-ГАРМОНІЯ», 2018. — 592 с. С. 256, 265, 270.
5. Невідкладна інфектологія: навч. посіб. / В.М. Козько, А.В. Бондаренко, Г.О. Соломенник та ін.; за ред. В.М. Козька. — 2-е вид., переробл. і допов. — К.: ВСВ «Медицина», 2018. — 120 с. С. 66.
6. Атлас дитячих інфекційних хвороб. Червона Книга = Red Book Atlas of Pediatric Infectious Diseases / Керол Дж. Бейкер; переклад 3-го англ. видання. К.: ВСВ «Медицина», 2019. — 744 с. С 289

Додаткова література

1. Атлас інфекційних хвороб / М. А. Андрейчин [та ін.]; за ред. М. А. Андрейчина. - 2-е вид., випр. і допов. - Тернопіль: Підруч. і посіб., 2017. - 287 с. С. 66-140
 2. Методи клінічного обстеження і семіотика інфекційних захворювань: навчальний посібник (за ред. В.І. Трихліба). — К.: ФОП Чалчинська Н.В., 2017. — 612 с. С. 189
 3. «Внутрішні хвороби. Підручник, заснований на принципах доказової медицини 2018/19». Практична медицина, Краків, Польща. 2018 —1632 с. С 351 - 455
 4. Infectious diseases: Підручник для мед. ун-тів, інст., акад. Затверджено МОН і МОЗ / Голубовська О.А., Андрейчин М.А., Шкурба А.В.; за ред. О.А. Голубовської. К.: ВСВ «Медицина», 2018. — 664 с. С 258-305
 5. Harrison's Principles of internal medicine. 19th edition /edited by Anthony S. Fauci, Dennis L Kasper, Dan L. Longo [et all]. — New York. - 2017. — 2340 p. P. 1152-1198
 6. Pediatric Infectious Diseases: textbook / S.O. Kramarov, O.B. Nadraga, L.V. Pyra et al. — 4th edition К.: ВСВ «Медицина», 2020. — 240 с. С. 156
 7. General epidemiology: study guide (IV a. l.) / N.O. Vynograd. — 3rd edition, corrected К.: ВСВ «Медицина», 2017. — 128 с. С 69
 8. Tropical infections: manual / ed. by M.A. Andreychyn, V.D. Moskaliuk. — Lviv: «Magnolia 2006», 2019. — 220 p. P. 116
 9. Лабораторный справочник «СИНЭВО» [О.В. Небыльцова, Ж.А. Климова, Г.А. Носенко и др.] / под ред. О.В. Небыльцовой. — К.: ООО «Доктор-Медиа», 2015. — 420 с. С. 254
 10. Рекомендації міжнародних організацій
- Електронні ресурси

1. Pigott D.C. Viral Hemorrhagic Fevers [Електронний ресурс] / D.C. Pigott. — Режим доступу: <http://emedicine.medscape.com/article/830594-overview>.
2. Hantaviruses [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://virology-online.com/viruses/Hantaviruses.htm>.
3. ICD-10 Version: 2010 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://apps.who.int/classification/apps/icd/icd10online>.
4. International travel and health [Електронний ресурс] / WHO, 2010. — Режим доступу: <http://www.who.int/ith/en/>.
5. Gompf S.G. Arenaviruses [Електронний ресурс] /S.G. Gompf, K.M. Smith, U. Choc. — Режим доступу: <http://emedicine.medscape.com/article/212356-overview>.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, не демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень.